

PRIČE SA INTERNETA

NOVO IZDANJE
UZ KOJE MOŽETE
BESPLATNO UČITI!

To smo mi:
Mrežici!

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Švicarska Konfederacija

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO KOMUNIKACIJA I PROMETA

MEĐUNARODNI FORUM
SOLIDARNOSTI - EMMAUS
BOSNA I HERCEGOVINA

SIGURNO DIJETE

VIŠE INFORMACIJA
I SVE PRIČE
NA MREŽI
THEWEBSTERS.CH

MREŽIČI

PRIČE SA INTERNETA

Upoznajte našu potpuno normalnu otkačenu porodicu. Kada se radi o internetu, mi govorimo otvoreno. Jer i mi smo na internetu isto kao i mnoge druge porodice - ali i mnoštvo idiota, čudaka i ostalih sumnjivih likova... Neka vaše surfanje internetom bude bez stresa i neka vaš novčanik ostane nedirnut!

MAMA
PUNA LJUBAVI

TATA
SPORTSKA ZVIJEZDA
U POKUŠAJU

SEBASTIAN
NADIMAK SEB
NAJSTARIJI

JULIJA
SANJALICA

MAKS
MLAD I LUD

DEDO
PRAKTIČAN I
NEPOSREDAN

...A U SPOREDNIM ULOGAMA:

ROMEO, čudak - g. TAFF, šef - JASMINA, Julijina najbolja prijateljica
- DŽENI, kritičarka - g. BORDER, strogi carinik - KEVIN, Jasminin
zločesti bivši momak - DENIS žrtva on-line maltretiranja (iz
opravdanog razloga nije opisan ovdje)

SADRŽAJ

#VOLIO BIH
DA SI
OVDJE

-4-

ROMEO-18
I
JULIJA

-5-

UBISTVENA
IGRICA

-6-

POSAO IZ
SNOVA

-7-

SVJEŽ
"ULOV"

-8-

INTERNET
NASILNICI

-9-

ZAMKA
SA PRETPLATOM

-10-

GOLA
ISTINA

-11-

LAŽNE
NADE

-12-

GDJE GOD
SE OKRENEŠ,
PERVERZNIJACI

-13-

OVA
APLIKACIJA JE
MRAK

-14-

SAMO ZA
TVOJE
OCI

-15-

IGRAJ
DO
SMRTI

-16-

BEZ
RIZIKA
NEMA
ZABAVE

-17-

-3-

ZABAVA
ZOMBIJA

-18-

#VOLIO BIH
DA SI
OVDJE

SAVJET:
UKOLIKO BUDETE SVIMA GOVORILI KAKO VAM JE SUPER NA ODMORU, NEKO ĆE JEDVA DOČEKATI DA TO ISKORISTI. JER ĆE TAKO SVI ZNATI GDJE MOGU NEOMETANO PROVALITI. POSTOJI ZAISTA DOBAR NAČIN ZA KOMUNIKACIJU UKOLIKO ZA TIM OSJEĆATE POTREBU: ZOVE SE RAZGLEDNICA - RAZGLEDNICE MOŽETE KUPITI U MNOGIM MJESTIMA I MOGU SE POSLATI U VELIKIM KOLIČINAMA BEZ IKAKVIH NEGATIVNIH POSLJEDICA. ILI PROVJERITE SVOJE PROFILE VRLO PAŽLJIVO DA BISTE SAZNALI KO ŠTA MOŽE VIDJETI.

ROMEO-18
I
JULIJA

SAVJET:
ZAR NISMO SVI NA PRVI POGLED LIJEPI, SPORTSKI GRAĐENI I NEVJEROVATNO DOBRI? TAČNO TAKO... ZA TO AKO SE ZELITE PRVI PUT SASTATI SA NEKIM O KOME NIŠTA NE ZNATE, TO URADITE NA JAVNOM MJESTU KOJE VAM JE VEĆ POZNATO, A NE TAMO GDJE ĆETE BITI SAMI SA VAŠIM "PAROM". I POSTARAJTE SE DA MOŽETE BRZO I LAHKO OTIĆI UKOLIKO SASTANAK NE USPIJE.

UBISTVENA IGRICA

STRAVA IGRICA, ČOVJEČE!

I JA ĆU JE SKINUTI.

RADI!

NAREDNOG DANA...

MAAAAKS! ŠTA NIJE UREDU SA KOMPJUTEROM?!

SVE JE ŠIFROVANO! JESI LI OPET INSTALIRAO NEKI PROGRAM?

SAMO IGRICU.

ŠTA TATA UVIJEK GOVORI?

DA, PA...NE MOGU VAM POMOĆI...SVI FAJLOVI SU OŠTEĆENI. JESTE LI NAPRAVILI REZERVNU KOPIJU?

HMM...REZERVNU KOPIJU?

MAMA!

ŠTA TATA UVIJEK GOVORI?

SAVJET:
NEVJEROVATNO JE KAKO DANAS LJUDI BRZO RAZVIJU SKLONOST PREMA IGRICAMA I APLIKACIJAMA. ALI, NEMOGUĆE JE DOBITI "NEŠTO NI ZA ŠTA". ZA TO, PRIJE NEGO ŠTO KLIKNETE OPCIJU "PREUZMI" PAZLJIVO POGLEDAJTE I DOBRO PROMISLITE KOLIKO JE POUZDAN SADRŽAJ KOJI SE PREUZIMA. I SVI BI TREBALI REDOVNO SPAŠAVATI REZERVNU KOPIJU SVOJIH PODATAKA. TO JE JEDINI NAČIN DA VAŠ KOMPJUTER ILI MOBILNI TELEFON VRATITE U PRVOBITNO STANJE UKOLIKO SE NEŠTO DESI.

POSAO IZ SNOVA

KAKO IZGLE DAM?

ODLIČNO!

SIGURNO ĆEŠ DOBITI POSAO.

PRILIČNO STE KVALIFIKOVANI, G. MREŽIČU...

...POSTOJI SAMO JEDAN PROBLEM....

...VAŠE FOTOGRAFIJE SA ZABAVE NA FACEBOOK-U.

TAKVI LJUDI NAM OVDJE NE TREBAJU.

I? KAKO JE BILO?

PONIŽAVAJUĆE.

MOŽEŠ LI NA FACEBOOK POSTAVITI MOJU FOTOGRAFIJU KOJU SI DANAS USLIKALA?

TAKO ĆE NA INTERNETU BITI BAREM JEDNA MOJA FOTOGRAFIJA NA KOJOJ SAM OZBILJAN

SAVJET:
VOLITE ZABAVE? ŽUDITE ZA ŽIVOTOM? VOLITE SE OTKAČITI? NARAVNO! BEZ OBZIRA NA TO ŠTO SE UVIJEK IZNOVA MOŽETE SMIJATI LUDOM OPIJANJU, DA LI SVI OSTALI TREBAJU VIDJETI VAŠE FOTOGRAFIJE NA KOJIMA TO RADITE? VEĆ DUŽE VRIJEME DRUŠTVENI MEDIJI SU TAKOĐER I VAŠ JAVNI CV. PREMA TOME, "DA" ZA ZABAVU I "NE" ZA GLUPOST!

SVJEŽ "ULOV"

ČAO DEDO, NISI NA PECANJU?

MORAM ODGOVORITI NA JOŠ NEKE MEILOVE...

KAŽE: "...ZBOG KRIMINALNIH RADNJI..."

...MORATE KLIKнути NA OVAJ LINK I PONOVO UNIJETI VAŠU ŠIFRU. VAŠA BANKA.

U REDU, HEDWIGLOVE1956

STANI! VARAJU TE!

HEEE!

TO JE "KLASIČNA" PREVARA. POKUŠAVAJU TE PREVARITI.

ZAISTA?

DEDO, NIJEDNA UGLEDNA KOMPANIJA NE TRAZI POTVRDU ŠIFRE NA TAJ NAČIN.

I PRETPOSTAVIO SAM DA POSTOJI NEKA FORA.

I ZAMALO SI NASJEO!

ODOH NA PECANJE.

SAVJET:
 GODINE NISU ZAŠTITA OD GLUPOSTI, BEZ OBZIRA KOLIKO IH IMALI. I STARI I MLADI PODJEDNAKO REDOVNO POSTAJU ŽRTVE SVE SLOŽENIJH I PODLIJH METODA KOJE ORGANIZOVANI KRIMINAL KORISTI ZA KRAĐU OSJETLJIVIH INFORMACIJA. KORISTITE RAZLIČITE ŠIFRE ZA RAZNE ONLINE USLUGE. MIJENJAJTE REDOVNO VAŠU ŠIFRU I NE UNOSITE ŠIFRE NA INTERNET STRANICE ZA KOJE NISTE 100 POSTO SIGURNI. I KORISTITE ZDRAV RAZUM KADA INTERNET TRAZI "NEŠTO" OD VAS.

INTERNET NASILNIČI

PAZI OVO! DENIS RADI "ONO" SA SVINJOM.

POSTAVIO SAM OVO JUČER NA FACEBOOK.

HEJ, LJUDI, KADA DENIS DOĐE NAPRAVIT ĆEMO SNIMAK KAKO SVI VIČETE:

DENIS, DENIS, IMA NAJMANJI...

IDIOTI! ZAR VAM NIKO NIJE REKAO? PRIJE NEKI DAN DENIS JE SA RODITELJIMA OTIŠAO U POLICIJU.

PODNIJET ĆE TUŽBU JER STE GA TAKO ŽESTOKO OMALOVAŽAVALI.

ALI, SAMO SMO SE ZEŽALI...

ZBOG VAŠEG MALTRETIRANJA NA INTERNETU, DENIS NE MOŽE POKAZATI LICE NI NA JEDNOJ ON-LINE PLATFORMI...

...ALI ZATO VI MOŽETE POSJETITI DIREKTORA!

SAVJET:
 JASTUK PRDO, KATAPULT I BORBE TINTOM SU PROŠLOST. DANAS SE SVE RADI ON-LINE: JAVNO PONIŽAVANJE, ZADIRKIVANJE, MALTRETIRANJE - A POSLJEDICE PO ŽRTVU MOGU BITI FATALNE. JEDNOSTAVNO JE: POMISLITE DA LI BISTE VI ŽELJELI DOŽIVLJAVATI ONO ŠTO SE DEŠAVA NEKOJ DRUGOJ OSOBI. ETO VIDITE. A ZATIM POMOŽITE DA SE ZAUSTAVI MALTRETIRANJE MEĐU VAŠIM PRIJATELJIMA.

ZAMKA SA PRETPLATOM

SAVJET:
 ČAK I UZ NAJBOLJE NAMJERE, ČESTO PROPUSTIMO PROČITATI TEKST NAPISAN SITNIM SLOVIMA. I KADA NARUČUJETE PREKO INTERNETA TREBATE BITI VRLO PAŽLJIVI. PROČITAJTE I UVJERITE SE U ONO ŠTO POTPISUJETE! LJUDI ČESTO IZGUBE STRPLJENJE I SAMO KLIKNU NA "NARUČI". TEK KASNIJE IM STVARI ODISTA "KLIKNU". MANJE NOVCA ĆETE POTROŠITI AKO VIŠE VREMENA POTROŠITE NA ČITANJE.

GOLA ISTINA

SAVJET:
 SAVRŠENO JE NORMALNO ŽELJETI UDOVOLJITI DRUGIMA. ALI, NA TAJ NAČIN ČESTO UPOZNAJEMO POGREŠNE LJUDE. BEZ OBZIRA KOLIKO SLIKA GOLE OSOBE MOŽE IZGLEDATI LIJEPO I ROMANTIČNO, TIME SEBE MOŽETE DOVEŠTI U SITUACIJU IZ KOJE SE NE MOŽETE IZVUĆI A DA NE ZATRAŽITE POMOĆ. NEMOJTE PATITI U TIŠINI. U TAKVIM SITUACIJAMA, UVIJEK OTIĐITE U POLICIJU I SVE IM ISPRIČAJTE.

LAŽNE NADE

GDJE GOD SE OKRENEŠ, PERVERZNIJACI

SAVJET:
NIJE ZLATO SVE ŠTO SJA NA INTERNETU. NEKE PONUDE SU PREVIŠE DOBRE DA BI BILE ISTINITE. PROVJERITE DVA ILI TRI PUTA, A POSEBNO KADA KUPUJETE SKUPE BRENDOVE. UKOLIKO IMATE BILO KAKVE SUMNJE U POGLEDU ORIGINALNOSTI PROIZVODA, KONTAKTIRAJTE ORIGINALNOG PROIZVOĐAČA. ILI SE JEDNOSTAVNO DRŽITE PODALJE.

SAVJET:
NA INTERNETU SKORO NIKAD NISTE SAMI. A TAMO SE NAŁAZI I UŽASNO MNOGO NAIZGLED COOL LIKOVA KOJI SU I VIŠE NEGO VOLJNI UZNEMIRAVATI VAS PERVERZNYM PORUKAMA, ZBUNITI I DOVESTI U VEOMA NEPRIJATNE SITUACIJE. NIKAD, ALI NIKAD, NEMOJTE UČESTVOVATI U TAKVIM NASTRANIM RAZGOVORIMA. I NIKAD NEMOJTE DOZVOLITI DA DRUGI SAZNAJU VAŠE IME, ADRESU ILI BROJ MOBILNOG TELEFONA.

OVA APLIKACIJA JE MRAK

SAMO ZA TVOJE OČI

SAVJET:
APLIKACIJE SA IGRICAMA UVIJEK OBEĆAVAJU DA SE ONO ŠTO TRAZITE NALAZI IZA NAREDNOG "KLIKA". OVAKVA RJEŠENJA UNUTAR APLIKACIJA PROSTO VOLE KADA NISTE U MOGUĆNOSTI ZAUSTAVITI SE. A NA KRAJU, PLAĆATE CIJENU POZAMAŠNOG RAČUNA. PREMA TOME, IZRAČUNAJTE TROŠAK I NE GUBITE KONTROLU.

SAVJET:
ČIM FOTOGRAFIJA (ILI NEKI DRUGI DOKUMENT) DOSPIJE NA INTERNET, MOŽE SE PROŠIRITI BRZINOM ŠUMSKOG POŽARA. I OSTAJE, TAMO NEGDJE, ZAUVIJEK. I NE MOŽETE JE UKLONITI. PREMA TOME, ČAK NI LJUBAV NE MOŽE SEBI PRIUŠTITI DA BUDE SLIJEPA - U SUPROTNOJ JEDINO ŠTO OSTAJE SU NAJMRAČNIJA SJEĆANJA. UKOLIKO DOĐE DO NAJGOREG, OBAVIJESTITE O TOME ODRASLU OSOBU KOJOJ VJERUJETE. NEMA "ALI".

IGRAJ DO SMRTI

SAVJET:
 IGRANJE IGRICA IZAZIVA NAVALU ADRENALINA - OSJEĆATE SE MOĆNO I POPULARNO. NIJE UVIJEK LAHKO OSJEĆATI SE TAKO U STVARNOM ŽIVOTU. ALI DOBAR OSJEĆAJ TRAJE DUŽE, ČAK I KAD NISTE NA MREŽI. PREMA TOME, NEMOJTE VIŠE BRINUTI O VAŠEM AVATARU NEGO O SEBI!

BEZ RIZIKA NEMA ZABAVE

SAVJET:
 NIKO TAČNO NE ZNA ŠTA SE NALAZI U LIJEKU KOJI SE PRODAJE NA INTERNETU. CIJENA I LAHKA DOSTUPNOST UTJEČU NA MOĆ ZDRAVOG RASUĐIVANJA. MALO SE RAZMIŠLJA O NAJGOREM MOGUĆEM SLUČAJU (KOJI MOŽE BITI I FATALAN) PRILIKOM PRITISKA NA TIPKU "KUPI SADA". PREMA TOME, DALJE RUKU I USTA OD SVIH LIJEKOVA KOJI DOLAZE IZ NELICENCIIRANIH IZVORA! I TO VAŽI ZA SVE - NE SAMO ZA DEDU.

ZABAVA ZOMBIJA

TRENTNA POMOĆ

Ukoliko se nađete u teškoj situaciji i iz nje se ne možete izvući sami, možda će poziv na jedan od sljedećih brojeva telefona pomoći: **Kontakt centar policije: 122** (dostupan 24 sata dnevno, pozivi su besplatni), **Krimolovci 080 020 505** (dostupan 24 sata dnevno, pozivi su besplatni), **Federalna uprava policije: 033-261-300 i 033-261-301** (dostupan 24 sata dnevno, pozivi se naplaćuju po redovnim cijenama), **Uprava policije Republike Srpske: 051-331-164** (dostupan 24 sata dnevno, pozivi se naplaćuju po redovnim cijenama), **Policija Brčko distrikta: 049-233-200** (dostupan 24 sata dnevno, pozivi se naplaćuju po redovnim cijenama), **Internet SOS linija za prijavu neprimjerenog sadržaja www.sigurnodijete.ba** (dostupna 24 sata dnevno, anonimna online prijava)

- MREŽIĆI NA INTERNETU -

Detaljne informacije o svim važnim temama, kao i sve o sigurnosti na internetu možete pronaći na adresi: www.sigurnodijete.ba i www.thewebsters.ch

- PREUZMITE BESPLATNO -

Ovo izdanje se može preuzeti na engleskom, njemačkom, italijanskom, francuskom i retoromanskom jeziku, te jezicima u službenoj upotrebi u BiH (bosanskom, srpskom i hrvatskom), bez plaćanja naknade. Sve informacije na: www.sigurnodijete.ba i www.thewebsters.ch

- ZASLUGE -

IZDAVAČ:

Federalna kancelarija za komunikacije (OFCOM), Biel-Bienne, Švicarske
Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine
Međunarodni forum solidarnosti-EMMAUS

KONCEPT, PRIČE I TEKST:

Federalni ured za komunikacije Švicarske (OFCOM), Federalni biro za odnose sa potrošačima Švicarske (FCAB), Federalni komesar za zaštitu podataka i informiranje Švicarske (FDPIK) jedinica za koordinaciju u oblasti sajber kriminala Švicarske (CYCO), Centar za izvještavanje i analizu sigurnosti informacija Švicarske (MELANI), Švicarska organizacija za prevenciju kriminala (SCP), Sugar Kommunikation & Matthias Leutwyler

CRTEŽI: mattiasleutwyler.ch DIZAJN: sugar.ch

UZ PODRŠKU:

STOP PIRACY Švicarska platforma za borbu protiv falsificiranja i piratstva

KONTAKT: OFCOM ured za informaciono društvo Švicarske,
www.infosociety.admin.ch, infosociety@bakom.admin.ch